

Lausunto Inkoon Joddböle V asemakaavasta, ehdotusvaihe

Maakuntahallitus 24.02.2025 § 25
366/06.02.00/2024

Tiivistelmä

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen teollisena alueena, jonne voidaan sijoittaa eri teollisuusalojen toimintoja, kuten vähäpäästöisesti tuotetun teräksen ja siihen integroidun vedyn tuotantolaitos (T/kem), Liitto toteaa asemakaavaehdotusta koskevassa lausunnossaan, että asemakaavamuutoksen mahdollistaman teollisuusalueen kaikissa toteutumisvaihtoehdoissa tulisi varmistaa asemakaavallisesti, että alue toteutuu toiminnallisena kokonaisuutena, vähähiilisesti ja resurssiviisaasti, alueen rakentumisen joka vaiheessa.

Lisäksi liitto kiinnittää huomiota luontoarvojen osalta maakuntatason ekologien verkostojen käsittelyyn sekä ekologisen kompensaation tarkastelun tarpeeseen. Lisäksi todetaan, että hanke hyötyisi hukkalämmön hyödyntämisen mahdollisuuksien tutkimisesta jo osana asemakaavoitusta, mikäli tavoitteena on puhtaan, vihreän siirtymän toimintojen alueen edistäminen ja maakuntakaavan tavoitteiden edistäminen. Tavoitellun tehtaan toimintaan liittyy keskeisesti Inkoon sataman itäosaan rakennettava uusi lastauslaituri, joka ei kuitenkaan sijoitu asemakaava-alueelle, mutta jolla on vaikutuksia Stor-Ramsjön luonnonsuojelualueen pohjoisrannan ekologiaan, erityisesti laiturin rakennusvaiheessa. Tämä vaikutusalue kuvataan kaavaselostuksessa, mutta ei haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Kunnanhallitus pyytää lausuntoa Joddböle V asemakaavan ehdotuksesta 10.2.2025 klo 15.30 mennessä osoitteeseen Inkoon kunta/kaavoitus, Rantatie 2, 10210 Inkoo tai s-postitse osoitteeseen kaavoitus@inkoo.fi Uudenmaan liitto on saanut lisäaikaa lausunnon sille, että maakuntahallituksen virallinen lausunto on toimitettava 28.2.2025 mennessä.

Kaava-aineisto on saatavilla osoitteessa <https://www.inkoo.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/ajankohtainen-kaavoitus/asemakaavat/joddbole-v/>

Asian tausta

Kaava-alueen sijainti ja laajuus

Kaava-alue sijaitsee Inkoon kunnassa, noin 5 kilometrin päässä lounaaseen Inkoon keskustasta meren rannalla Norrfjärdenissä. Alueen pohjoispuolella kulkee yhdystie 1130 (Fagervikintie) ja alueen eteläpuolella on Storramsjön saari. Alueen itäpuolella kulkee pohjoiseteläsuunnassa maantie 186 (Satamatie). Kaava-alueen poikki kulkee kaksi 400 kV:n sekä neljä 110 kV:n voimalinjaa kahdessa johtokäytävässä. Suunnittelualueen koko on noin 444 hehtaaria.

Kaava-alueen eteläosassa on sijainnut aiemmin Fortumin hiilivoimalaitos. Alueen itäpuolella on Inkoo Shippingin satama sekä niin kutsuttu kalasatama, jossa sijaitsee muun muassa venehotelli. Kaavoitettavan alueen eteläpuolella sijaitsee Inkoon syväsataman aluetta ja sataman toimintaan

liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Kunnan jätevedenpuhdistamo sijaitsee Inkoo Shippingin sataman itäpuolella. Eteläpuolelta alue rajautuu satama-alueeseen, jonne on sijoitettu LNG-terminaalialus.

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Joddböle V asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen teollisena alueena, jonne voidaan sijoittaa vihreän eli vähäpäästöisesti tuotetun teräksen tuotantolaitos, sen tarvitsemia tukitoimintoja sekä muuta alueen infrastruktuuria hyödyntävää teollista toimintaa. Pidemmän tähtäimen tavoitteena on myös varata raideyhteys rantaradalta alueelle

Merkittävimpiä alueelle sijoittuvia tiedossa olevia tavoitteellisia toimintoja ovat vähäpäästöisesti tuotetun teräksen ja siihen integroidun vedyn tuotantolaitos (T/kem), sataman logistiikka-alueen laajennus (T), kantaverkon laajennusvaraus, pistoraidevaraus, Carunan sähköasemavaraus (EN) sekä aurinkosähköenergian tuotantoalue vanhalla turvetuotantoalueella (EN/aur).

Kunta on kaavoituksen käynnistämissopimuksessa asettanut seuraavat tavoitteet:

- Varmistaa riittävällä tasolla kunnan huoltovarmuus vesihuollon suhteen, varsinkin vedenhankintaa koskien.
- Selvittää ekologisen kompensaation toteuttamista kaava-alueella tai muilla, kompensaation soveltuvilla alueilla.
- Selvittää mahdollisimman kattavasti mahdollisten negatiivisten ympäristövaikutuksien minimointimahdollisuudet.
- Järjestää alueen liikenne sujuvaksi ja toimivaksi sekä järjestää tarvittavat jalankulku- ja pyöräily-yhteydet alueelle.

Kaava-alueen suurin maanomistaja on Fortum. Muut omistajat ovat Huoltovarmuuskeskus, Rudus, Inkoo Shipping ja Inkoon kunta.

Joddböle V asemakaavamuutos on ehdotusvaiheessa, ja kaava-aineisto on virallisesti nähtävillä 3.1.-10.2.2025. Blastr Green Finland Oy terästedashankkeen YVA-menettelyn mukainen arviointiselostus on ollut nähtävillä 13.12.2024-31.1.2025 ja Uudenmaan liitto on antanut siitä lausuntonsa 27.1.2025.

Alustavan tavoitteen mukaan kaavamuutos viedään hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2025.

Kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 2001 hyväksytty Inkoon manteeen yleiskaava 2015. Joddbölen alue on osoitettu yleiskaavassa yritystoiminnan alueeksi, jossa on suunnittelutarvetta (TC). Alueelle on lisäksi merkitty vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue (pv-1) (pohjavesialueen luokitus poistettu 6.10.2006), sähkövoimalinja (z) ja maakaasujohto (G). Pieni osa suunnittelualueesta on osoitettu maaseutuelinkeinojen alueeksi, jolla on ympäristöarvoja (MY).

Alueella on voimassa vuonna 2009 hyväksytty Joddbölen asemakaava. Suunnittelualueen eteläosa sijoittuu merkittävältä osin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T-1).

Maakuntakaava

Suunnittelualuetta koskee Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman

13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Kaavakokonaisuus korvaa aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa ja 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua.

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä ovat voimassa seuraavat merkinnät:

- Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisaalue
- Satama
- Pitkällä aikavälillä toteutettavan yhdysradan ohjeellinen linjaus
- Laivaväylä
- Seudullisesti merkittävä tie (kt 51)
- Voimajohto (Inkoo-Virkkala 110 kV / Inkoo-Espoo 110 kV / Inkoo-Espoo 400 kV)
- Maakaasun runkoputki
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Snappertunan - Fagervikin kulttuurimaisema, Suuri Rantatie)
- Luonnonsuojelualue (Storransjö, Bredsmossen)

Lisäksi voimassa ovat yleiset suunnittelumääräykset.

Kun vallitsevaa kaavatilannetta tulkitaan, on kaikki voimassa olevat maakuntakaavat ja maakuntakaavamerkinnät huomioitava samanaikaisesti. Epäviralliseen kaavayhdistelmään voi tutustua osoitteessa: www.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa

Aiemmin lausuttu

Uudenmaan liitto kaavan valmisteluaineistosta antamassaan lausunnossa ([mhs 23.9.2024 § 128](#)) on todennut, että Joddböle V asemakaavamuutos on Uusimaa-ohjelman mukainen, ja maakunnallisesti kuten myös valtakunnallisesti merkittävä. Kaavahankkeen on todettu edistävän maakuntakaavan toteutumista, kuitenkin edellyttäen, että kaavaratkaisu huomioi riittäväällä tasolla maakuntakaavan keskeiset kaavamääräykset ja siten vaatimukset keskeisten tavoitteiden ja arvojen yhteensovittamisesta. Liitto on antamassaan lausunnossa erityisesti pyytänyt täydentämään selvityksiä, niiden johtopäätöksiä ja vaikutusten arviointia.

Ehdotus lausunnoksi

Maakuntahallitus antaa lausuntonsa kaavaehdotuksesta seudullista ja maakunnallista tasoa painottaen. Uudenmaan liitto toteaa, että liiton asemakaavamuutoksen valmisteluvaiheesta antama lausunto 23.9.2024 on otettu huomioon monin tavoin: selvitysaineistoa, vaikutusten arviointia sekä kaavamääräyksiä on täydennetty.

Kaavaselostus, jonka tulisi perustella kaavaratkaisut, vetää yhteen selvitysten johtopäätökset ja esittää kattavasti vaikutusten arvioinnit, on kuitenkin jäänyt yhä vaikeahkosti hahmotettavaksi.

Maakuntakaava: tilanne ja VISIO-kaava

Kaavaselostuksen s. 61 on kuvattu maakuntakaavatilanne. Uudenmaan liitto pyytää täydentämään kaava-aluetta ja sen välitöntä vaikutusaluetta koskevia merkintöjä vähintään seuraavasti: luonnonsuojelualueita on kaksi, Stor-Ramsjön lisäksi kaava-alueen pohjoispuolella Bredsmossen. Edellisen huomion lisäksi on syytä tuoda esiin, että alueella on voimassa lisäksi maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset. Maakuntakaavatilanne on selostettu edellä, "Asian tausta" -osiossa.

Kaavaselostuksen s. 92 tarkastellaan asemakaavahankkeen suhdetta maakuntakaavaan. Liitto painottaa, että Uusimaa-kaava 2050 -kokoisuus on luonteeltaan strateginen ja yleispiirteinen maankäytönsuunnitelma, mikä korostaa tarkemman tason suunnittelun merkitystä, kuten tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue -kohdemerkinnän suunnittelumääräyksen osaa: ”Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristöönsä tavalla, joka turvaa ympäristö- ja luontoarvot sekä ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet ” ja yleismääräyksiä kuten:

- Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, värinä- ja päästöhaittoja.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa.

Eri tavoitteiden yhteensovittaminen on tärkeää ja korostaa vaikutusten arvioinnin ja tunnistettujen negatiivisten vaikutusten lieventämiskeinojen merkitystä ja näiden esiintuontia kaavaratkaisussa.

Maakuntakaavan keskeiset merkinnät: tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue

Suunnittelualuetta koskevan kaavamerkinnän *tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue* -suunnittelumääräyksen mukaan ”merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Siltä osin kuin alueella varastoidaan ja/tai valmistetaan polttonesteitä tai muita vaarallisia aineita, alueen ja sen lähiympäristön suunnittelussa on huomioitava varastoinnin aiheuttamat ympäristöriskit.” Liiton valmisteluvaiheen lausunto on tältä osin hyvin huomioitu. Kaavaehdotus mahdollistaa vihreän siirtymän hankkeita alueelle, korostaa vähähiilisyttä ja yleismääräyksiä on myös täydennetty riskien osalta.

Kaavaratkaisua on muokattu kokonaisuutena siten, että se huomioi alueen toteutumisen mahdollistamisen myös muiden kuin tällä hetkellä tiedossa olevien toimijoiden hankkeina. Tämä ilmenee muun muassa kaavamääräyksissä T/kem ja T. Toisaalta kaavaselostuksessa toiminnan kuvaus ja vaikutusten arviointi on moni paikoin johdettu Blastr Green Steel Oy vihreän teräksen hankkeesta eikä kaavamääräysten mahdollistamasta toiminnasta yleensä. Liitto painottaa tältä osin tuotannon ja logistiikkatoimintojen määräyksen osaa ”Alueen sijainti ja laajuus on määriteltävä tarkemmin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, siten että se muodostaa riittävän laajan toiminnallisen kokonaisuuden” sekä yleisistä määräyksistä ”Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja”. Määräykset muistuttavat siitä, että teollisuusalueen kaikissa toteutumisvaihtoehdoissa (vrt. toimijoiden vaihtuminen) tulisi **varmistaa asemakaavallisesti, että alue toteutuu toiminnallisena kokonaisuutena, vähähiilisesti ja resurssiviisaasti, alueen rakentamisen joka vaiheessa.**

Liitto tunnistaa alueen potentiaalin ja toteaa, että vihreän siirtymän hankkeiden energiatarve on tunnistettu. Suunnittelualueella kulkee kaksi 400 kV:n sekä neljä 110 kV:n voimalinjaa, jotka on huomioitu kaavassa. Fingrid Oyj:n sähköasema sijaitsee entisen hiilivoimalan luoteispuolella ja se

syöttää sähköä kaava-alueen nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin. Fingrid Oyj varautuu kantaverkon siirtotarpeiden kasvuun tulevaisuudessa ja suunnittelee rakentavansa kaksi uutta 400 kV:n voimalinjaa 2030-luvulla, ja nämä on suunnittelussa huomioitu. Caruna Oy:n tavoitteena on sijoittaa alueelle sähköasema sekä mahdollistaa uuden 110 kV:n voimajohdon rakentaminen. Kaava-alueella on huomioitu myös olemassa olevat yhdyskuntatekniset johdot ja muut vastaavat rakenteet merkitsemällä niiden alueet johtoa varten varattuina alueen osina sekä maanalaista kaapelia varten varattuina alueen osina. Kaavassa on osoitettu energiahuollon alueita, joille voidaan sijoittaa sähköasemia ja muita teknisiä rakennuksia. Lisäksi on huomioitu mahdolliset voimajohtojen lisärakentamiset ja varattu tilaa uusille voimajohtolinjoille nykyisten johtokäytävien yhteydessä.

Ympäristöhäiriöt

Tavoitellun tehtaan toimintaan liittyy keskeisesti Inkoon sataman itäosaan rakennettava uusi lastauslaituri, joka ei kuitenkaan sijoitu asemakaava-alueelle. Kaavaselostuksessa on todettu laiturin rakentamisen vaativan ruoppausta. Siitä aiheutuu samennusta ja kiintoaineen sedimentaatiota sekä louhinnasta vedenalaista melua, vaikutusalueena Fagervikenin alue, joka sisältyy kaavahankkeen tunnistettuun vaikutusalueeseen.

Kaavaselostuksessa todetaan, että laiturin rakentamista ja sen vaikutuksia tarkastellaan YVA-selostuksessa. Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa kuitenkin tunnistetaan, että vaikutukset Stor-Ramsjön luonnonsuojelun pohjoisrannan ekologiaan ovat suurimmillaan laiturin rakennusvaiheessa, ja että vaikutukset kohdistuvat erityisesti kaloihin. Lisäksi todetaan, että vaikutuksia voidaan lieventää, mutta kaavaselostuksessa lieventämiskeinoja ei esitetä. Tältä osin liitto muistuttaa maakuntakaavan yleismääräyksestä: **”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa” ja kannustaa täydentämään kaavaselostusta esimerkeillä lieventämiskeinoista sekä arvioimaan keinojen suhdetta maakuntakaavan tavoitteisiin.**

Turvallisuus

Seveso -konsultointivyöhykkeitä ei ole merkitty kaavakarttaan turvallisuusyistä. Olemassa olevat vyöhykkeet on tunnistettu oikein ja listattu kaavaselostuksessa. Seveso -direktiivi on huomioitu kaavassa yleisellä suunnittelumääräyksellä, jonka muotoiluun ja sisältöön Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa.

Vesihuolto

Kaavatyön yhteydessä on laadittu Inkoon vesihuollon yleissuunnitelma, missä on tarkasteltu kunnan vesihuoltoa tilanteessa, jossa hanke toteutuu. Tehdas itse tulee käsittelemään teollisuuden prosessijätevedet, mutta kunta käsittelee ihmistoiminnasta syntyvät jätevedet. Selvityksessä on tarkastelu hankkeen myötä uusien vesihuollon piiriin liittyvien asiakkaiden aiheuttamia tarpeita, kunnan vesihuollon mahdollisuuksia vastata tarpeisiin ja mahdollisia vesihuollon kehittämistarpeita. Selvityksen mukaan jäteveden käsittelyn osalta nykyisen Joddbölen puhdistamon kapasiteetti ylittyisi, ja esitetään kapasiteettia parantavia ratkaisuja.

Vesihuollon yleissuunnitelmassa eikä kaavaselostuksessa ole tarkastelu hankkeen käyttöveden tarvetta ja kunnan vesihuollon mahdollisuutta vastata tarpeisiin. Uudenmaan liitto toteaa, että kaavaselostuksessa on tarpeen tarkastella hankkeen mahdollisia raakaveden tarpeita, nykyisen vesihuollon mahdollisuuksia vastata niihin, sekä arvioitava kunnan vesihuoltoon kohdistuvia vaikutuksia.

Luonnonvarat

Selostuksessa todetaan, että *Maakuntakaavassa kaava-alueelle osoitetaan maa-ainesten ottoalue*. Uudenmaan liitto huomauttaa, että alueelle ei ole osoitettu maa-ainesten ottoaluetta, vaan tuotannon- ja logistiikkatoimintojen alueen kehittämisperiaatemerkinä, joka mahdollistaa myös maa-aineshuollon toimintoja.

Kaavaselostuksen mukaan kaava-alueella tavoitellaan massatasapainoa hyödyntämällä kaivumassoja mahdollisuuksien mukaisesti rakentamisalueilla alueiden erilaisissa täytöissä luonnonmateriaalina sekä jalostetusti. Uudenmaan liitto kannustaa löytämään erilaisia tapoja massatasapainon saavuttamiseksi. Selostuksessa tosin todetaan myös, että *"Mahdollinen ylijäämäkiviaines kuljetetaan alueelta ensisijaisesti laivoilla myyntiin ulkomaan markkinoille. Alueen kallioaines on todettu hyväksi rakennuskiveksi.* Ilmastovaikutusten puolesta olisi kannattavampaa löytää ylijäämäkiviaineksille hyödyntämismahdollisuuksia lähempää kiviainesten syntyalueita.

Luontoarvot

Suunnittelualuetta koskevan maakuntakaavamerkinnän *tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisaue* -suunnittelumääräys tuo esiin tarpeen sovitaa toiminnot ympäristöön: "Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristöönsä tavalla, joka turvaa ympäristö- ja luontoarvot sekä ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet." Lisäksi luontoarvoihin liittyy useita yleisiä suunnittelumääräyksiä. Uudenmaan liitto nostaa esiin, että luontoarvojen kannalta heikentäviä vaikutuksia kohdistuu edelleen kaavaehdotuksen ratkaisusta arvoluokan 2 (erityisen tärkeä) luontokohteeseen ja maakunnallisen tason selvityksessä tunnistettuun ekologiseen yhteyteen. Kaava-alueen pohjoinen puoli on maakunnallisessa ekologisessa verkostossa osa laajaa, verrattain hyvin kytkeytynyttä aluetta selvityksessä Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella (2018).

Maakuntatason ekologisten verkostojen osalta on edelleen puutteita käsittelyn laadussa, kokonaiskuvassa ja esitystavassa, koska mm. Zonation-aineistosta (2018) ei ole esillä ydinalueita (paras 20 % alueet, yli 50 ha). Lisäksi ekologistia verkostoja koskevissa johtopäätöksissä on epäloogisuutta (on kirjattu sekä "ei heikenny" että "heikkenee" samasta asiasta) ja metsäisen alueen leveyden, suojaisuuden ja häiriöttömyyden merkittävyyden perustelut puuttuvat. Esimerkiksi, kun yhteys kapenee liikaa, sen koko alue tulee reunavaikutusten piiriin ja se muuttuu osalle lajistosta esteeksi.

Uudenmaan liitto huomauttaa, että rakentamatonta tilaa tarvitaan ekologisesti yhteydelle kaava-alueen pohjoisosiin tai vähintään sen pohjoispuolelle jäävälle alueelle. Jos kaava-alue toteutuu kokonaisuudessaan luonnonympäristöjä merkittävästi muuttaville toiminnolle, ekologiselle yhteydelle jäljelle jäävän, kapean osan häiriöttömyyttä ei enää tule muilla toiminoilla heikentää. Mitä leveämpänä yhteys säilyy, sitä useammat lajit pystyvät sitä hyödyntämään siirtymiseen. **Kaava-alueen osien käyttöönoton ajoittamista on syytä harkita niin, että tavoitteena on ekologisen yhteyden leveyden säilyttäminen mahdollisimman laajana.** Tämä on tärkeää siltä varalta, että koko aluetta käyttävää toimintojen kokonaisuutta ei toteudu ensimmäisessä rakentamisvaiheessa.

Entistä turvetuotantoaluetta on tarkoitus käyttää osin läjitykseen ja osin ennallistamiseen. Kaavakartalla alueen länsiosa osoitettu energiahuollon alueena, joka on varattu aurinkosähköenergian tuotantoon (EN/aur) ja joka on ohjeellinen sulfaattimaiden läjitysalue (ej-3). Alueen itäosa osoitettu

Maa- ja metsätalousalueena, jolla sijaitsee ennallistettu suo (M-1). Kaavaselostuksessa ei ole selkeästi perusteltu, miksi on valittu nämä käyttötarkoitukset näillä laajuuksilla ja sijainneilla, vaan tietoa on etsittävä eri kohdista kaavaselostusta ja taustaselvityksiä. Perusteluja on syytä täydentää ja selkeyttää selostuksessa.

Hankkeen edetessä on keskeistä välttää haittoja luonnolle ja tehdä lieventäviä toimia täysimääräisesti. On tärkeää pitää mukana suunnittelussa ja toteutuksen ohjauksessa toimenpiteet, joilla on mahdollista lieventää luontoarvoihin kohdistuvia riskejä, kuten työmaa-alueen ja eri toimintojen alueiden rajaaminen aidalla, kun ne rajautuvat säilytettäviin tai kehitettäviin luontoarvoihin.

Luonnosvaiheen lausunnossa Uudenmaan liitto on kannustanut panostamaan luontoarvojen heikentymisen kompensointiin ja ekologisen kompensoinnin mahdollisuuksien tutkimiseen. Tämä asia on todettu mahdollisesti toimijan aloitteesta suunniteltavaksi kaava-alueen ulkopuolisilla alueilla. Uudenmaan liitto kannustaa **jatkamaan valmisteluvaiheessa esitettyä aikomusta tutkia ekologisen kompensoinnin mahdollisuutta**. Ekologista kompensointia kannattaa käyttää heikennysten hyvittämiseen mahdollisimman laaja-alaisesti niiltä osin, joihin se soveltuu. Kompensaation periaatteisiin ei kuulu vaatimusta toteuttaa sitä heikennystä sisältävällä kaava-alueella, vaan hyvitysalueet voivat sijaita toisaalla. Uudenmaan liitto on kiinnostunut yhteistyöstä tämän aiheen edistämiseksi.

Vaikutukset vesistöön

Mereen ja meren tilaan kohdistuvia vaikutuksia kuvattu kaavaselostuksessa niukasti, vaikka tehtaalla on arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia lämpökuorman kautta mm. rehevöitymiseen ja meren ekologiseen tilaan. Liitto muistuttaa myös tässä kohdin yleismääräyksestä ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa” ja **kannustaa täydentämään kaavaselostusta vaikutusten arvioinnin, esimerkeillä lieventämiskeinoista sekä arvioimaan keinojen suhdetta maakuntakaavan tavoitteisiin.**

Kulttuuriympäristö ja maisema

Maakuntakaavan Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue -ominaisuusmerkinnällä osoitettujen alueiden suunnittelumääräyksen mukaan ”Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.”

Valmisteluvaiheen lausunnossaan Uudenmaan liitto totesi maisemaa koskevan yleismääräyksen hyvänä ja tärkeänä, mutta ei välttämättä riittävänä. Liitto suositteli tarkistamaan maisemallisesti merkittävien korttelialueiden, mukaan lukien reunavyöhykkeiden, rajaukset, asemakaavamerkinnot ja -määräykset vastaamaan esitettyä tavoitetta, ja täydentämään kaava-aineistoa maisema-analyysillä.

Yleismääräykset ovat ennallaan, ja selostukseen on täydennetty maiseman nykytilaa kuvaavaa kartta-aineistoa ja havainnekuvia sekä kaavakarttaan on täydennetty merkintöjä ja määräyksiä (puustoisena säilytettävä ja kehitettävä alueen osa; maisemallisesti arvokas alue). Uudenmaan liitto pitää tärkeänä kaikkia keinoja, jota edistävät kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen vaalimista, myös teollisessa ympäristössä ja sen vaikutusalueella. Olisi hyvä täydentää maisemakuvatarkastelua myös **tavoitellun toiminnan mukaisella analyysillä**. Tämä edesauttaisi hahmottamaan kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdentuvia negatiivisten vaikutusten

merkittävyttä ja arvioimaan lieventävien kaavamerkintöjen ja -määrysten riittävyttä.

Vaikutusten arviointi

Valmisteluvaiheen lausunnossaan Uudenmaan liitto suositteli esittämään kaavahankkeen vaikutusalueen kartalla tai mahdollisuuksien mukaan vaikutusalueet teemoittain. Kaavaselostukseen on lisätty vaikutusaluekartat, mutta vaikutusalueiden arvioinnit jäävät yhä paikoin vaikeasti hahmotettaviksi. Näin ollen kaavaehdotusvaiheessa vaikutusalueet, tunnistetut vaikutukset tai vaikutusarviointien johtopäätökset eivät välity täysin ymmärrettävästi.

Yhdyskuntarakenne ja asuminen

Yleiskaavallisen tarkastelun (Sweco 2.12.2024) mukaan kaavamuutos ei varsinaisesti monipuolista yhdyskuntarakennetta. Tarkastelussa myös todetaan, että kunnan 0,5 prosentin asukasluvun kasvutavoite on tarkoitus saavuttaa keskusta-alueella ja nykyisiä asuinalueita kehittämällä, joten Joddbölen alueelle ei kohdennu asuinrakentamispainetta.

Yleiskaavallinen tarkastelun mukaan (Sweco 2.12.2024) toimintansa aikana terästehtaan arvioidaan työllistävän noin 1 000 henkilötyövuoden (htv) edestä työvoimaa sekä välillisesti jopa 200 htv. Kyseisessä tarkastelussa todetaan, että uusien työpaikkojen todennäköisesti aiheuttaman asuntojen kysynnän seurauksena Inkoon taajaman rakennuskanta tiivistyy ja taajama voi laajeta. Vastaavasti Yhdyskuntataloudellisten arvioiden selvityksessä (Sweco 5.9.2024) skenaariotarkastelut esittävät jopa 1000 asukkaan lisäyksen Inkooseen. Uudenmaan liitto muistuttaa, että vihreän terästehtaan YVA-selostuksessa on tunnistettu tärkeys varautua kaavoitustarpeisiin hankkeen vaikutusalueella. **Liitto näkee suositeltavaksi arvioida tästä näkökulmasta vaikutusalueita ja täydentää vaikutusten arviointia suhteessa yhdyskuntarakenteeseen ja asumisen aluetarpeisiin, huomioiden ihmisten elinolot.** Kaavan liiteaineisto esittää mahdollisuutena, että asumistarpeet saattavat ylittää kunnan nykyisen kaavavaranon. Myös YVA-arviointiselostus painottaa tarvetta varautua vaikutusalueen kaavoitustarpeisiin.

On myös huomattava, että sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa (Sweco 29.11.2024) on tunnistettu hankkeen luovan epävarmuutta ja vaikuttavan ihmisten koettuun turvallisuuteen. Myös hankkeen tietopohjaan ja sen ajantasaisuuteen kiinnitettiin selvityksessä huomiota. Huomiot eivät kuitenkaan välity kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnista eikä esitetyissä toimenpiteissä.

Ilmastovaikutusten arviointi

Kaavaselostuksessa viitataan vihreän terästehtaan YVA-selostukseen ja YVA:n aikana tehtyihin ilmastovaikutusten arviointeihin. YVA:n selostusvaiheessa on arvioitu hankkeen elinkaaren aikaisia kasvihuonekaasupäästöjä. Arvioinnin mukaan merkittävimmät ilmastovaikutukset syntyvät tehtaan toiminnan aikana.

Asemakaavamuutos mahdollistaa toimintaa kuten terästehtaan, jonka sähköntarve on hyvin huomattava, ylittäen Loviisan ydinvoimalaitosyksiköiden yhteenlasketun tuotannon. Huomattava energiantarve nostaa energian kulutuksen ja sen tuotannosta aiheutuvien päästöjen tarkastelun keskeiseen asemaan. **Arvio uusiutuvan energian saatavuudesta ja riittävydestä tuotannon tarpeisiin olisi ollut tarpeellista sisällyttää asemakaavassa tehtyyn vaikutusten arviointiin ja epävarmuuksien kuvailuun.**

Kaavaselostuksessa todetaan, että teräksen tuotannossa syntyy runsaasti hukkalämpöä, josta osa voidaan hyödyntää tehtaan omissa prosesseissa höyrynä ja lämpönä. Tehtaan hukkalämmön muun hyödyntämisen mahdollisuuksia ja kohteita tullaan kaavaselostuksen mukaan selvittämään jatko-suunnittelussa. Uudenmaan liitto pitää kysymystä hukkalämmön hyödyntämisestä olennaisena, koska sillä voidaan vaikuttaa syntyviin päästöihin. Vielä kuitenkin on epäselvää, kuinka suuri osa tuotantolaitoksen tuottamasta hukkalämmöstä voitaisiin hyödyntää saavutettavissa olevissa kaukolämpöverkoissa ja muissa mahdollisissa käyttökohteissa. **Hukkalämmön hyödyntämiseen liittyy epävarmuuksia, jotka tulisi tuoda arvioinnissa esille. Uudenmaan liitto kannustaa etsimään tapoja hukkalämmön hyödyntämiseen.**

Asemakaavan ilmastovaikutusten arviointi on täsmentynyt ja täydentynyt ehdotusvaiheeseen. Arvioinnin keskeinen tulos on edelleen se, että kaavan ilmastovaikutukset ovat pääosin negatiiviset, koska kaavan sallima rakentaminen ja rakennusmateriaalien tuotanto aiheuttavat huomattavia ilmastopäästöjä. Kaavalliset keinot vaikuttaa rakennusmateriaalien valintaan ovat pienet johtuen teollisuusrakentamisen vaatimista rakenteista.

Vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu merkittävimmät ilmastovaikutusten lieventämiskeinot: esirakentaminen, liikenne, maankäyttö ja energiantuotanto. Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että esirakentamisen ilmastovaikutuksia hillitään ohjaamalla maamassojen sijoittelua kaava-alueella ja pyrkimällä massatasapainoon, jolloin kaikki alueen rakentamisesta syntyvä maa-aines hyödynnetään alueen sisällä.

Liikenteen ilmastopäästöistä suurin osa aiheutuu laivaliikenteestä sekä raskaasta liikenteestä, joihin alueiden käytön suunnittelulla on varsin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa. Alueen sijainti suhteellisen lähellä Inkoon keskustaa ja raideliikenteen asemaa mahdollistaa kuitenkin työmatkaliikkuemisestä aiheutuvien ilmastopäästöjen vähentämisen. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että laaditussa liikenneselvityksessä esiin nostetut toimet joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamiseksi välittyvät soveltuvien osin asemakaavaratkaisuun ja täysimääräisesti alueen laajempaa kehittämistä koskevaan jatko-suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ilmastovaikutusten arvioinnin mukaan alueen maankäyttö vähentää hiilivarastoja erityisen paljon EN/aur ja kaikilla T-alueilla. Suhteellisesti suurimmat hiilivarastot menetetään turvetuotantoalueen länsiosaan osoitetulta EN/aur-alueelta, arviolta -43 000 tCO₂. Keskeisenä vaikutuksen lieventämiskeinona esitetään alueen puuston ja kasvillisuuden säilyttämistä sekä uusiutuvan energiantuotannon lisäämistä kaava-alueella niin, ettei lisääminen heikennä alueen hiilensitomispotentiaalia.

Aurinkovoima-alueen osalta arvioinnin tulos on, että alueen tuottaman uusiutuvan sähkön ilmastohyödyt jäävät todennäköisesti pienemmäksi kuin sen rakentamisesta sekä materiaalien valmistuksesta ja hankinnasta aiheutuvat ilmastohaitat. Ilmastovaikutusten arvioinnin tulokset eivät tältä osin tue nyt esitettyä kaavaratkaisua. Kaava-aineistosta ei myöskään käy ilmi mikä on aurinkovoimalan merkitys alueen toiminnalle tai miksi aurinkovoimalan osoittaminen kaava-alueelle ja kyseiseen paikkaan on muutoin tarpeen. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksien edistäminen kaava-alueella on tärkeää, mutta sitä ei tulisi tehdä hiilivaraston menetyksen kustannuksella ilman riittäviä perusteita. Kaava-aineistoa **suositellaan täydennettäväksi EN/aur-alueen osalta siten, että tuodaan esille alueen osoittamisen perusteet, sisällyttäen niihin myös huomiot ilmastovaikutusten arvioinnissa tunnistetuista negatiivisista nettopäästövaikutuksista.**

Ojitetut turvemaat ovat hiilensidonnalla osalta päästölähteitä, ellei puuston kasvu riitä kompensoimaan turpeen hajoamisesta johtuvia päästöjä. Metsätaloudellisesti heikkotuottoisilla ojitetuilla turvemaidella tai alueilla, joilta puusto jonkin toiminnan vuoksi kokonaan poistetaan, onkin suositeltavaa harkita vedenpinnan nostamista lähemmäs maanpintaa päästöjen vähentämiseksi. Vedenpintaa on mahdollista nostaa myös aikana, jolloin ojitettu suo toimii aurinkovoima-alueena. Liitto kannustaakin **selvittämään kaavatyön yhteydessä mahdollisuuksia hiilensidonnalla edistämiseen suunnitellulla aurinkoenergian alueella sekä arvioimaan kaavan ilmastovaikutukset hiilensidonnalla edistäminen huomioiden.**

Asemakaavaehdotuksen määräyksen mukaan rakennusten katoilla tulee hyödyntää viherkattoratkaisuja tai rakennusten katoille ja julkisivuille tulee sijoittaa aurinkoenergiaa sekä muita uusiutuvia energiamuotoja hyödyntäviä järjestelmiä, milloin se on teknisesti mahdollista. Uudenmaan liitto pitää määräystä ja sen muotoilua onnistuneena.

Yhteenveto

Joddböle V asemakaavamuutos on maakunnallisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittävä. Hanke edistää lähtökohtaisesti maakuntakaavan toteutumista. Erityisen tärkeänä liitto näkee, että maakuntakaavan tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisen alue -kohdemerkinnällä osoitettua aluetta kehitetään toiminnallisena kokonaisuutena tavalla, joka huomio ympäristö- ja luontoarvot sekä alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet kaikissa vaiheissa: suunnittelussa, myöhemmissä lupakäsittelyissä ja toteutuksessa. Tärkeää on, että asemakaavan vaikutuksia arvioidaan kattavammin kuin ensisijaisesti vain vihreän teräksen tuotannon suhteen.

Vihreä siirtymä edellyttää kokonaisvaltaista systeemistä muutosta. Tästä näkökulmasta esimerkiksi hukkalämpö on otettava huomioon jo kaavaprosessissa.

Uudenmaan liitto kannustaa jatkamaan valmisteluvaiheessa esitettyä aikomusta tutkia ekologisen kompensaation mahdollisuutta. Kompensaation periaatteisiin ei kuulu vaatimusta toteuttaa sitä kaava-alueella, vaan alue voi sijaita toisaalla. Uudenmaan liitto on kiinnostunut yhteistyöstä tämän aiheen edistämiseksi.

Uudenmaan liitto pyytää kiinnittämään huomiota myös alueen resurssivii- saan toteutumisen varmistamiseen. Kaavahanke mahdollistaa toimintoja, ml. maamassojen käsittelyn ja läjityksen, laajalti kaava-alueella. Mikäli alue jatkaa kehittymistä pienimuotoisemmin vastoin nyky suunnitelmia, on varmistuttava, että alue toteutuu luontoarvoja vaalien sekä toiminnallisen kokonaisuuden periaatetta noudattaen, toteutumisen kaikissa vaiheissa.

Uudenmaan liitto katsoo, että kaavaehdotus ja sen vaikutusten arvioinnit ovat tarkentuneet ehdotusvaiheeseen, mutta vaikutusten arvioinnit eivät kaikilta osin ole kattavia tai selkeästi perusteluja, etenkin johtopäätöksiltään.

Lopuksi liitto kiittää kuntaa vuorovaikutukseen panostamisesta: kaavahan- ketta ja siihen liittyvää keskustelua on mahdollistettu monissa eri sidosryh- mien tilaisuuksissa.

Toisaalta YVA-menettelyn ja kaavoituksen yhtäaikaisuus on saattanut näyttäytyä osallisille tietynlaisena sekavuutena. Tämänkin vuoksi toi- vomme kaava-aineistolta ja vaikutusten arvioinnilta sekä johtopäätöksiltä selkeyttä. Tämä edistää osaltaan eri sidosryhmien keskustelua.

Inkoon Joddböle V -kaavahanke antaa erinomaiset mahdollisuudet luoda kaavallista ymmärrystä mittavien vihreän siirtymän hankkeiden toteuttamisen edistämiseksi, ympäristön reunaehdot huomioiden. Hanke on keskeinen myös Uudenmaan liitossa käynnistetyn Vihreän siirtymän vaihemaa-kuntakaavatyön tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden työstössä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntijat Ilona Mansikka, Eija Hasu

Täytäntöönpano:

Päätösote: Inkoon kunta

Utlåtande om detaljplan för Joddböle V i Ingå, förslagsskede

Sammanfattning

Syftet med ändringen av detaljplanen är att möjliggöra utvecklingen av området som ett industriområde där verksamheter inom olika industribranscher kan placeras, såsom en produktionsanläggning för koldioxidsnålt stål och en integrerad anläggning för vätgasproduktion (T/kem). I sitt utlåtande om förslaget till detaljplan konstaterar förbundet att man genom detaljplanen bör säkerställa i alla alternativ för genomförandet av industriområdet att området byggs som en funktionell helhet, på ett koldioxidsnålt och resurssmart sätt, i varje byggfas.

När det gäller naturvärdena fäster förbundet också uppmärksamhet vid behandlingen av de ekologiska nätverken på landskapsnivå samt behovet av en granskning av ekologisk kompensation. Dessutom konstaterar förbundet att projektet skulle dra nytta av att möjligheterna hur spillvärme kan utnyttjas utreds redan som ett led i detaljplaneringen, ifall målet är att främja ett område med verksamheter för den rena, gröna omställningen och att främja landskapsplanens mål. En central del av den planerade fabriken verksamhet är en ny lastkaj som ska byggas i östra delen av Ingå hamn. Lastkajen är emellertid inte belägen i detaljplaneområdet, men den har effekter på ekologin vid norra stranden i Stor-Ramsjös naturskyddsområde, i synnerhet under byggskedet av kajen. Detta influensområde beskrivs i planbeskrivningen, men där beskrivs inte hur de skadliga effekterna kan lindras.

Landskapsstyrelsen föreslås att styrelsen beslutar ge ett utlåtande enligt förslaget.

Anhängiggörande

Kommunstyrelsen begär ett utlåtande om förslaget till detaljplan för Joddböle V före den 10 februari 2025 kl. 15.30 till adressen Ingå kommun/planläggning, Strandvägen 2, 10210 Ingå eller via e-post till kaavoitus@inkoo.fi. Nylands förbund har fått tilläggstid för utlåtandet så att landskapsstyrelsens officiella utlåtande ska lämnas in senast den 28 februari 2025.

Planmaterialet finns på adressen: <https://www.inkoo.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/ajankohtainen-kaavoitus/asemakaavat/joddbole-v/>

Bakgrund

Planområdets läge och omfattning

Planområdet ligger vid Norrfjärdens strand i Ingå kommun, cirka 5 kilometer sydväst om Ingå centrum. Norr om området går förbindelseväg 1130 (Fagerviksvägen) och söder om området ligger Storransjö. Öster om området går landsväg 186 (Hamnvägen) i nord-sydlig riktning. Genom planområdet går två 400 kV:s och fyra 110 kV:s kraftledningar i två ledningskorridorer. Planeringsområdet omfattar cirka 444 hektar.

I södra delen av planområdet låg tidigare Fortums kolkraftverk. Öster om området ligger Inkoo Shippings hamn och den s.k. fiskehamnen, där det bland annat finns ett båthotell. Söder om det område som planläggs ligger Ingå djuphamn inklusive byggnader och konstruktioner som hör till hamnverksamheten. Kommunens avloppsreningsverk ligger öster om Inkoo Shippings hamn. I den

södra delen gränsar området till hamnområdet, där det finns ett LNG-terminalfartyg.

Planens mål och skeden

Målet för detaljplaneändringen för Joddböle V är att möjliggöra en utveckling av området som ett industriområde där det är möjligt att placera en produktionsanläggning för grön, koldioxidsnål ståltillverkning, stödfunktioner som behövs för anläggningen samt övrig industriell verksamhet som utnyttjar infrastrukturen i området. På längre sikt är målet också att reservera en järnvägsförbindelse från kustbanan till området.

De mest betydande planerade verksamheterna i området omfattar en produktionsanläggning för koldioxidsnål stål och en integrerad anläggning för vätgasproduktion (T/kem), en utvidgning av hamnens logistikområde (T), reservering för stamnätsutbyggnad, en reservering för ett stickspår, en reservering för Carunas elstation (EN) samt ett område för solenergiproduktion på det tidigare torvproduktionsområdet (EN/aur).

I avtalet om att inleda planläggningen har kommunen ställt upp följande mål:

- Att på tillräcklig nivå trygga kommunens försörjningsberedskap gällande vattentjänster, i synnerhet vattenförsörjningen.
- Att utreda möjligheterna till ekologisk kompensation på planområdet eller på andra områden som lämpar sig för kompensation.
- Att så heltäckande som möjligt utreda möjligheterna att minimera eventuella negativa miljökonsekvenser.
- Att se till att trafiken på området löper smidigt samt förse området med nödvändiga leder för fotgängare och cyklister.

Fortum är den största markägaren på planområdet. De övriga ägarna är Försörjningsberedskapscentralen, Rudus, Inkoo Shipping och Ingå kommun.

Detaljplaneändringen för Joddböle V är i förslagsskedet, och planmaterialet är offentligt framlagt 3.1–10.2.2025. Miljökonsekvensbeskrivningen för Blastr Green Finland Oy:s stålfabriksprojekt var framlagd till påseende 13.12.2024 – 31.1.2025, och Nylands förbund gav sitt utlåtande om miljökonsekvensbeskrivningen den 27 januari 2025.

Det preliminära målet är att godkännandet av planändringen behandlas våren 2025.

Plansituation

På planeringsområdet gäller generalplanen för fastlandet i Ingå 2015 som godkändes år 2001. I generalplanen anvisas Joddböleområdet som ett område för företagsverksamhet med behov av planering (TC). På området anvisas dessutom ett grundvattenområde som är viktigt med tanke på vattenförsörjningen (pv-1) (klassificeringen som grundvattenområde ströks 6.10.2006), en elkraftlinje (z) och en naturgasledning (G). En liten del av planeringsområdet anvisas som ett område för landsbygdsnäringsar med miljövärden (MY).

På området gäller Joddböle detaljplan som godkändes 2009. En stor del av planeringsområdets södra del ligger inom ett kvartersområde för industri- och lagerbyggnader (T-1).

Landskapsplanen

På planeringsområdet gäller Västra Nylands etapplandskapsplan som är en del av helheten Nylandsplanen 2050. Nylandsplanen omfattar tre etapplandskapsplaner som vann laga kraft den 13 mars 2023 genom Högsta förvaltningsdomstolens beslut. Planhelheten ersätter de landskapsplaner som tidigare har varit i kraft, med undantag av landskapsplanen för Östersundomområdet och vindkraftslösningen i etapplandskapsplan 4.

På planeringsområdet och i dess omedelbara närhet gäller följande beteckningar:

- Utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet
- Hamn
- Riktgivande sträckning för en förbindelsebana som förverkligas på lång sikt
- Farled
- Väg av betydelse på regional nivå (sv 51)
- Kraftledning (Ingå-Virkby 110 kV / Ingå-Esbo 110 kV / Ingå-Esbo 400 kV)
- Naturgashuvudledning
- Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvården (Snappertuna–Fagerviks kulturlandskap, Stora Strandvägen)
- Naturskyddsområde (Storramsjö, Bredsmossen)

Dessutom är planens allmänna planeringsbestämmelser i kraft.

När den rådande plansituationen tolkas ska alla gällande landskapsplaner och landskapsplanebeteckningar beaktas samtidigt. Det är möjligt att bekanta sig med den inofficiella plansammanställningen på adressen:

www.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa

Tidigare utlåtande

I sitt utlåtande om planens beredningsmaterial ([ls 23.9.2024 § 128](#)) konstaterade Nylands förbund att detaljplaneändringen för Joddböle V är förenlig med Nylandsprogrammet och betydande på landskapsnivå samt på riksnivå. Det har konstaterats att planprojektet främjar genomförandet av landskapsplanen, dock förutsatt att planlösningen på en tillräcklig nivå beaktar de viktigaste planbestämmelserna i landskapsplanen och således kraven på att samordna de viktigaste målen och värdena. I sitt utlåtande har förbundet i synnerhet önskat att utredningarna, deras slutsatser och konsekvensbedömningen ska kompletteras.

Förslag till utlåtande

Landskapsstyrelsen ger sitt utlåtande om planförslaget med betoning på regional nivå och landskapsnivå. Nylands förbund konstaterar att förbundets utlåtande av den 23 september 2024 som gavs om detaljplaneändringens beredningsskede har beaktats på många olika sätt: utredningsmaterialet, konsekvensbedömningen och planbestämmelserna har kompletterats.

Planbeskrivningen, som ska motivera planlösningarna, sammanfatta slutsatserna från utredningarna och innehålla omfattande konsekvensbedömningar, är dock fortfarande svårgripbar.

Landskapsplanen: situationen och VISION-planen

På planbeskrivningens sida 61 beskrivs landskapsplanesituationen. Nylands förbund ber att beteckningar för planområdet och dess omedelbara influensområde kompletteras åtminstone enligt följande: det finns två naturskyddsområden, Stor-Ramsjö samt Bredsmossen norr om planområdet. Utöver observationen ovan finns det skäl att lyfta fram att även landskapsplanens allmänna planeringsbestämmelser gäller för området. Landskapsplanesituationen beskrivs ovan, under Bakgrund.

På planbeskrivningens sida 92 granskas detaljplaneprojektets förhållande till landskapsplanen. Förbundet betonar att helheten Nylandsplanen 2050 är en strategisk och översiktlig markanvändningsplan, vilket betonar betydelsen av en planering på en noggrannare nivå, såsom följande del av planeringsbestämmelsen för objektsbeteckningen Utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet: "Nybyggande och annan markanvändning ska anpassas till sin omgivning på ett sätt som tryggar miljö- och naturvärdena samt beaktar områdets kulturhistoriska och landskapliga särdrag" och följande allmänna bestämmelser:

- Vid planeringen av områdesanvändningen ska man främja hållbara lösningar för stävandet av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen.
- I den mer detaljerade planeringen och områdesanvändningen ska områdenas värdefulla särdrag tas i beaktande och naturens, landskapets och kulturmiljöns värden tryggas.
- I den mer detaljerade planeringen ska man sträva efter att minimera olägenheter på grund av buller, skakningar och utsläpp som orsakas av trafiken.
- I den mer detaljerade planeringen ska vattenvården främjas och strävas efter att vattens ekologiska status förbättras.

Det är viktigt att samordna de olika målen samt att betona betydelsen av konsekvensbedömningen och metoderna att lindra de identifierade negativa effekterna och hur dessa lyfts fram i planlösningen.

Landskapsplanens centrala beteckningar: utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet

Enligt planeringsbestämmelsen för planeringsområdets planbeteckning Utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet ska "betydande miljöolägenheter förhindras med tekniska lösningar och/eller genom att tillräckliga skyddsområden anvisas. Till den del det på området lagras och/eller tillverkas bränsle eller andra farliga ämnen, ska de miljörisker som lagringen orsakar beaktas vid planeringen av området och dess närmiljö." Förbundets utlåtande i beredningsskedet har till denna del beaktats väl. Planförslaget möjliggör projekt för grön omställning i området, betonar koldioxidsnålhet, och de allmänna bestämmelserna har också kompletterats när det gäller riskerna.

Planlösningen har bearbetats som en helhet så att den beaktar att genomförandet av området möjliggörs även genom projekt av andra aktörer än de aktörer som för närvarande är kända. Detta framgår bland annat av planbestämmelserna T/kem och T. Å andra sidan har planbeskrivningens beskrivning av verksamheten och konsekvensbedömning på många ställen härletts från Blastr Green Steel Oy:s projekt för grönt stål och inte från sådan verksamhet som planbestämmelserna i allmänhet möjliggör. Till denna del betonar förbundet följande del av bestämmelsen för produktion och logistikverksamhet "Områdets läge och omfattning ska anges närmare i den mer detaljerade planeringen, så att området utgör en tillräckligt stor funktionell

helhet” samt den allmänna bestämmelsen ”Vid planeringen av områdesanvändningen ska man främja hållbara lösningar för stävandet av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen”. Bestämmelserna påminner om att i alla alternativ för genomförandet av industriområdet (jfr byte av aktörer) bör man **genom detaljplanen säkerställa att området byggs som en funktionell helhet, på ett koldioxidsnålt och resurssmart sätt, i varje byggfas.**

Förbundet identifierar områdets potential och konstaterar att energibehovet för projekten för grön omställning har identifierats. Genom planeringsområdet går två 400 kV:s och fyra 110 kV:s kraftledningar, som har beaktats i planen. Fingrid Abp:s elstation ligger nordväst om det tidigare kolkraftverket, och den distribuerar el för planområdets nuvarande och kommande behov. Fingrid Abp förbereder sig för en ökning av behovet av överföringskapacitet i stamnätet i framtiden och planerar att bygga två nya 400 kV:s kraftlinjer på 2030-talet, vilket har beaktats i planeringen. Caruna Oy:s mål är att placera en elstation i området och att möjliggöra byggandet av en ny 110 kV:s kraftledning. I planområdet beaktas även områdets nuvarande samhällstekniska ledningar och motsvarande konstruktioner genom att beteckna de områden där de finns som delar av område som reserverats för ledning samt som delar av område för underjordisk ledning. I planen anvisas områden för energiförsörjning där elstationer och andra tekniska byggnader får placeras. Dessutom beaktas en eventuell utbyggnad av kraftledningarna och reserveras utrymme för nya kraftledningar i anslutning till de nuvarande ledningskorridorerna.

Miljöolägenheter

En central del av den planerade fabriken verksamhet är den nya lastkajen som ska byggas i östra delen av Ingå hamn, som emellertid inte är belägen i detaljplaneområdet. I planbeskrivningen konstateras det att byggandet av kajen kräver muddring. Muddringarna orsakar grumling av vattnet och sedimentation av fasta partiklar och brytningen orsakar buller som sprids under vattnet i Fagerviken som ingår i det influensområde som identifierats i planprojektet.

I planbeskrivningen konstateras att byggandet av kajen och dess konsekvenser granskas i MKB-beskrivningen. I den konsekvensbedömning som ingår i planbeskrivningen identifieras dock att effekterna på ekologin vid norra stranden i Stor-Ramsjöes naturskyddsområde kommer att vara störst under byggandet av kajen och att konsekvenserna drabbar särskilt fiskarna. Dessutom konstateras det att effekterna kan mildras, men i planbeskrivningen anges inte hur detta kan göras. Till denna del påminner förbundet om landskapsplanens allmänna bestämmelse: **”I den mer detaljerade planeringen ska vattenvården främjas och strävas efter att vattnets ekologiska status förbättras” och uppmantrar till att komplettera planbeskrivningen med exempel på hur effekterna kan mildras samt att bedöma åtgärdernas förhållande till landskapsplanens mål.**

Säkerhet

Av säkerhetsskäl har Seveso-konsulteringszonerna inte markerats på plankartan. De befintliga zonerna har identifierats rätt och listats i planbeskrivningen. Seveso-direktivet beaktas i planen med en allmän planeringsbestämmelse, och Nylands förbund har inget att anmärka på formuleringen av och innehållet i planeringsbestämmelsen.

Vattenförsörjning

I samband med planarbetet har man utarbetat en allmän plan för Ingås vattenförsörjning där man har granskat kommunens vattentjänster i det fall att projektet genomförs. Fabriken kommer själv att ta hand om processavloppsvattnet från industrin, men kommunen måste ta hand om avloppsvattnet från den mänskliga verksamheten. I utredningen har man granskat behov som orsakas av nya kunder som ansluter sig till vattentjänsterna, de kommunala vattentjänsternas möjligheter att svara på dessa behov och eventuella behov att utveckla vattentjänsterna. Enligt utredningen skulle kapaciteten för behandling av avloppsvatten överskridas vid det nuvarande reningsverket i Joddböle, och det föreslås lösningar som förbättrar kapaciteten.

Varken i den allmänna planen för vattenförsörjningen eller i planbeskrivningen har man granskat projektets behov av bruksvatten och den kommunala vattentjänstens möjlighet att svara på dessa behov. Nylands förbund konstaterar att man i planbeskrivningen behöver granska projektets eventuella behov av råvatten, de nuvarande vattentjänsternas möjligheter att svara på dem samt bedöma konsekvenserna för de kommunala vattentjänsterna.

Naturresurser

I beskrivningen konstateras att *i landskapsplanen anges ett marktäktsområde i planområdet*. Nylands förbund påpekar att det inte har anvisats ett marktäktsområde i området, utan en utvecklingsprincipbeteckning för område för produktion och logistikverksamhet som möjliggör även verksamheter inom marksubstanshantering.

Enligt planbeskrivningen eftersträvas en massbalans i planområdet genom att schaktmassor utnyttjas i möjligaste mån inom byggnadsområdena i olika fyllningar, både som naturmaterial och förädlat material. Nylands förbund uppmuntrar till att hitta olika sätt att uppnå massbalansen. I beskrivningen konstateras det dock även följande: *”Eventuellt överskottsmaterial av sten kommer i första hand att transporteras från området med fartyg för försäljning på den internationella marknaden. Bergmaterialet i området har visat sig vara av hög kvalitet för byggnadsändamål.”* Med tanke på klimatkonsekvenserna skulle det var lönsammare att hitta möjligheter att utnyttja överskottsmaterialet närmare de områden där stenmaterialet bryts.

Naturvärden

Enligt planeringsbestämmelsen för landskapsplanens beteckning *utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet* som gäller planeringsområdet bör funktionerna anpassas till omgivningen: ”Nybyggande och annan markanvändning ska anpassas till sin omgivning på ett sätt som tryggar miljö- och naturvärdena samt beaktar områdets kulturhistoriska och landskapliga särdrag.” Dessutom är naturvärdena förenade med flera allmänna planeringsbestämmelser. Nylands förbund lyfter fram att planförslagets lösningar fortfarande har konsekvenser som försämrar naturvärden i ett (särskilt viktigt) naturobjekt av värdeklass 2 och i den ekologiska förbindelse på landskapsnivå som identifierats i utredningen. Norra delen av planområdet ingår i landskapets ekologiska nätverk och är en del av ett omfattande, relativt väl sammankopplat område enligt utredningen Nylands ekologiska nätverk enligt Zonation-analys (2018).

När det gäller ekologiska nätverk på landskapsnivå finns det fortfarande brister i kvaliteten på behandlingen, helhetsbilden och framställningssättet, eftersom kärnområden inte har tagits med bland annat ur Zonation-materialet (2018) (områden som hör till de bästa 20 %, över 50 ha). Dessutom är

slutsatserna om ekologiska nätverk en aning ologiska (det finns formuleringar där en och samma sak både "inte försämras" och "försämras") och det saknas motiveringar för betydelsen av hur brett, skyddat och störningsfritt det skogbevuxna området är. Till exempel när förbindelsen blir för smal, omfattas hela dess område av kanteffekter och den blir ett hinder för en del arter.

Nylands förbund påpekar att det behövs obebyggt utrymme för den ekologiska förbindelsen i planområdets norra delar eller åtminstone på området norr om det. Om planområdet genomförs i sin helhet så att där finns verksamheter som i betydande grad förändrar naturmiljöer, ska man inte försämlra störningsfriheten hos den kvarstående smala delen av den ekologiska förbindelsen genom andra verksamheter. Ju bredare förbindelsen förblir, desto fler arter kan utnyttja den när de förflyttar sig. **Tidpunkten för när planområdets olika delar tas i bruk bör övervägas så att målet är att den ekologiska förbindelsen bevaras så bred som möjligt.** Detta är viktigt i det fall att helheten av verksamheter som använder hela området inte genomförs i det första byggskedet.

Avsikten är att använda det tidigare torvtäktsområdet dels för deponering, dels för restaurering. På plankartan anvisas områdets västra del som ett område för energiförsörjning, som är reserverat för produktion av solenergi (EN/aur) och som är riktgivande tipp för sulfatjord (ej-3). Områdets östra del anvisas som jord- och skogsbruksområde där det finns en restaurerad myr (M-1). I planbeskrivningen har det inte motiverats tydligt varför dessa användningsändamål med dessa omfattningar och lägen har valts, utan man är tvungen att söka information på olika ställen i planbeskrivningen och bakgrundsutredningarna. Det finns skäl att komplettera och förtydliga motiveringarna i beskrivningen.

I och med att projektet framskrider är det viktigt att undvika olägenheter för naturen och att fullt ut vidta lindrande åtgärder. Vid planeringen och styrningen av genomförandet är det viktigt att ta med och hålla kvar de åtgärder genom vilka det är möjligt att lindra de risker som gäller naturvärden, såsom avgränsning av arbetsplatsområdet och områdena för olika verksamheter med stängsel när de gränsar till naturvärden som ska bevaras eller utvecklas.

I sitt utlåtande i utkastskedet uppmuntrade Nylands förbund till att satsa på att kompensera de försämlrade naturvärdena och att utreda möjligheterna till ekologisk kompensation. Det konstateras att den eventuella planeringen av detta sker på initiativet av aktören på områden utanför planområdet. Nylands förbund uppmuntrar till **att fortsätta med att genomföra beredningsskedets avsikt om att utreda möjligheterna till ekologisk kompensation.** Det lönar sig att tillämpa ekologisk kompensation för att kompensera försämlringar av naturvärden så ingående som möjligt till de delar som den kan tillämpas. I principerna för kompensation ingår inget krav på att kompensationen ska ske på det planområde där naturvärdena försämlras, utan kompensationsområdena kan vara belägna någon annanstans. Nylands förbund är intresserat av att samarbeta när det gäller att främja detta tema.

Konsekvenser för vattendrag

Konsekvenser för havet och havets tillstånd beskrivs sparsamt i planbeskrivningen, även om fabriken har bedömts att ha betydande konsekvenser bland annat för eutrofiering och havets ekologiska tillstånd genom värmebelastningen. I det här sammanhanget påminner förbundet också om den allmänna bestämmelsen "I den mer detaljerade planeringen ska vattenvården främjas och strävas efter att vattnens ekologiska status

förbättras” och **uppmuntrar till att komplettera planbeskrivningen med konsekvensbedömningar, exempel på hur konsekvenserna kan lindras samt till att bedöma åtgärdernas förhållande till landskapsplanens mål.**

Kulturmiljö och landskap

I landskapsplanens planeringsbestämmelse för områden som anvisats med egenskapsbeteckningen Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden konstateras följande: ”I planeringen av området ska den i landskapsplanen åsyftade, ändamålsenliga markanvändningen samt områdets landskaps- och kulturmiljövärden bedömas och samordnas.”

I sitt utlåtande i beredningsskedet konstaterade Nylands förbund att den allmänna bestämmelsen om landskap är bra och viktig, men inte nödvändigtvis tillräcklig. Förbundet rekommenderade att man justerar avgränsningarna, detaljplanebeteckningarna och detaljplanebestämmelserna för de kvartersområden som är av betydelse i landskapshänseende, inklusive kantzonerna, så att de motsvarar det angivna målet, och att man kompletterar planmaterialet med en landskapsanalys.

De allmänna bestämmelserna har inte förändrats, och beskrivningen har kompletterats med kartmaterial och illustrationer om landskapets nuläge, samt plankartan har kompletterats med beteckningar och bestämmelser (del av område där träden ska bevaras eller utvecklas; område som värdefullt med tanke på landskapet). Nylands förbund anser att alla åtgärder som främjar värnandet av kulturmiljö- och landskapsvärden är viktiga, också i en industrimiljö och dess influensområde. Det vore bra att komplettera granskningen av landskapsbilden också **med en analys av den eftersträvade verksamheten**. Detta skulle hjälpa att bilda sig en uppfattning av betydelsen av de negativa effekterna på kulturmiljön och landskapet och att bedöma hur tillräckliga de planbeteckningar och planbestämmelser som mildrar effekterna är.

Konsekvensbedömning

I sitt utlåtande i beredningsskedet rekommenderade Nylands förbund att planprojektets influensområde anges på kartan eller att influensområdena i mån av möjlighet anges enligt tema. Planbeskrivningen har kompletterats med kartor över influensområdena, men bedömningarna av influensområdena är fortfarande ställvis svårgripbara. I förslagsskedet får man således inte en helt begriplig bild av influensområdena, de identifierade konsekvenserna och slutsatserna från konsekvensbedömningarna.

Samhällsstruktur och boende

Enligt den generalplanemässiga granskningen (Sweco 2.12.2024) gör planändringen inte direkt samhällsstrukturen mångsidigare. I granskningen konstateras också att man har som avsikt att uppnå målet om att öka kommunens invånarantal med 0,5 procent genom att utveckla centrumområdet och de nuvarande bostadsområdena, vilket innebär att det inte finns något tryck på bostadsbyggande i Joddböleområdet.

Enligt den generalplanemässiga granskningen (Sweco 2.12.2024) uppskattas stålfabriken under sin verksamhetstid ha en sysselsättande effekt på cirka 1 000 årsverken samt indirekt på till och med 200 årsverken. I granskningen konstateras att det är sannolikt att efterfrågan på bostäder ökar i och med de nya arbetsplatserna, vilket leder till att byggnadsbeståndet i Ingå tätort förtätas och tätorten kan utvidgas. På motsvarande sätt föreslår

scenariogranskningarna i utredningen om samhällsekonomiska konsekvenser (Sweco 5.9.2024) att invånarantalet i Ingå skulle öka med hela 1 000 invånare. Nylands förbund påminner att MKB-beskrivningen för grönt stålverk har identifierat betydelsen av att förbereda sig för planlägningsbehov i projektets influensområde. **Förbundet anser att det är bra att bedöma influensområdet ur detta perspektiv och komplettera konsekvensbedömningen i förhållande till samhällsstrukturen och boendets områdesbehov, med beaktande av människors levnadsförhållanden.** Enligt planens bilagsmaterial är det möjligt att boendebehoven kan överskrida kommunens nuvarande planreserv. Även i MKB-beskrivningen betonas behovet att förbereda sig för influensområdets planlägningsbehov.

Det bör också noteras att bedömningen av sociala konsekvenser (Sweco 29.11.2024) har identifierat att projektet skapar osäkerhet och påverkar människors upplevda säkerhet. I utredningen fäste man också uppmärksamhet vid projektets kunskapsunderlag och dess aktualitet. Dessa observationer framgår dock inte av planbeskrivningens konsekvensbedömning eller av de föreslagna åtgärderna.

Bedömning av klimatkonsekvenser

I planbeskrivningen hänvisas till MKB-beskrivningen för grönt stålverk och de bedömningar av klimatkonsekvenser som gjorts under miljökonsekvensförfarandet. I samband med utarbetandet av MKB-beskrivningen bedömdes de växthusutsläpp som uppstår under projektets livscykel. Enligt bedömningen uppstår de största klimatkonsekvenserna under fabriken verksamhet.

Detaljplaneändringen möjliggör verksamhet, såsom en stålfabrik, med ett mycket stort elbehov, vilket överskrider den sammanräknade produktionen från kärnkraftenheterna i Lovisa. Det stora energibehovet ger granskningen av energiförbrukningen och de utsläpp som orsakas av energiproduktionen en central ställning. **Det skulle ha varit nödvändigt att inkludera en bedömning av tillgången till förnybar energi och dess tillräcklighet för produktionens behov i detaljplanens konsekvensbedömning och beskrivning av osäkerheter.**

I planbeskrivningen konstateras att stora mängder spillvärme uppkommer i stålproduktionen och en del av spillvärmerna kan utnyttjas som ånga och värme i fabriken egna processer. Enligt planbeskrivningen kommer andra möjligheter och platser för att utnyttja fabriken spillvärme att utredas i den fortsatta planeringen. Nylands förbund anser att frågan om att utnyttja spillvärme är väsentlig, eftersom den kan påverka de utsläpp som uppstår. Ännu är det dock oklart hur stor del av den spillvärme som produceras av produktionsanläggningen kan utnyttjas i tillgängliga fjärrvärmenät och andra möjliga användningsplatser. **Utnyttjandet av spillvärme är förenat med osäkerheter, som bör lyftas fram i bedömningen. Nylands förbund uppmuntrar till att söka fram nya sätt att utnyttja spillvärme.**

Detaljplanens bedömning av klimatkonsekvenser har preciserats och kompletterats för förslagsskedet. Det viktigaste resultatet av bedömningen är fortfarande att planens konsekvenser för klimatet i huvudsak är negativa, eftersom det byggande och den produktion av byggmaterial som planen tillåter orsakar betydande klimatutsläpp. Planens möjligheter att påverka valet av byggmaterial är små på grund av de konstruktioner som krävs för industribyggande.

Vid konsekvensbedömningen har man identifierat de viktigaste sätten att lindra klimatkonsekvenserna: förberedande byggande, trafik, markanvändning och energiproduktion. Nylands förbund anser att det är bra att klimatkonsekvenserna för förberedande byggande dämpas genom att styra placeringen av jordmassor i planområdet och genom att sträva efter att uppnå en massbalans, vilket innebär att alla marksubstanser som uppstår vid byggandet av området utnyttjas inom området.

Största delen av trafikens klimatutsläpp orsakas av fartygstrafiken och den tunga trafiken, och det finns rätt begränsade möjligheter att påverka dessa genom planeringen av områdesanvändningen. Områdets läge relativt nära Ingå centrum och stationen för spårtrafik möjliggör dock minskandet av de klimatutsläpp som orsakas av arbetsresor. Nylands förbund anser att det är viktigt att de åtgärder för att förbättra förutsättningarna för kollektivtrafik, gång och cykling som lyfts fram i trafikutredningen i tillämpliga delar förmedlas till detaljplanlösningen och fullt ut till den fortsatta planeringen och genomförandet av den mer omfattande utvecklingen av området.

Enligt bedömningen av klimatkonsekvenserna minskar markanvändningen i området kollagren särskilt mycket i EN/aur-områden och i alla T-områden. De relativt sett största kollagren förloras i det EN/aur-område som anvisas i torvproduktionsområdets västra del, uppskattningsvis -43 000 tCO₂. Som en viktig åtgärd för att lindra konsekvenserna föreslås det att områdets trädbestånd och växtlighet bevaras och att produktionen av förnybar energi ökas i planområdet så att ökningen inte försämrar områdets potential för kolbindning.

När det gäller området för solkraft visar resultaten av bedömningen att klimatfördelarna från den förnybara el som produceras i området sannolikt är mindre än de klimatolägenheter som uppstår på grund av byggandet av området samt av tillverkningen och anskaffningen av material. Till denna del stödjer resultaten av bedömningen av klimatkonsekvenserna inte den föreslagna planlösningen. Av planmaterialet framgår inte heller vilken betydelse solkraftverket har för områdets verksamhet eller varför det annars är nödvändigt att anvisa ett solkraftverk i planområdet och på stället i fråga. Nylands förbund anser att det är viktigt att främja produktionsmöjligheterna för förnybar energi i planområdet, men att detta inte bör göras på bekostnad av förlusten av kollagret utan tillräckliga grunder. **Det rekommenderas att planmaterialet kompletteras för EN/aur-områdets del så att man lyfter fram grunderna för att anvisa detta område, inklusive även de observationer om de negativa nettoutsläppen som identifierats i bedömningen av klimatkonsekvenserna.**

När det gäller kolbindning är utdikade torvmarker utsläppskällor, om inte trädbeståndets tillväxt är tillräcklig för att kompensera de utsläpp som orsakas av nedbrytningen av torv. På utdikade torvmarker som har låg avkastning i skogsbrukshänseende eller på områden där hela trädbeståndet avlägsnas på grund av någon verksamhet rekommenderas det att man överväger att höja vattennivån närmare markytan för att minska utsläppen. Det är också möjligt att höja vattennivån även under den tid då den dikade myren fungerar som område för solkraft. Därför uppmantrar förbundet till **att i samband med planarbetet utreda möjligheter för att främja kolbindningen på det planerade solkraftverksområdet samt att bedöma planens klimatkonsekvenser med beaktande av främjandet av kolbindningen.**

Enligt en bestämmelse i förslaget till detaljplan ska lösningar med gröna tak utnyttjas på byggnadernas tak. Alternativt ska system som utnyttjar solenergi eller andra förnybara energiformer placeras på byggnadernas tak eller fasader när det är tekniskt möjligt. Nylands förbund anser att denna bestämmelse och dess formulering är lyckade.

Sammanfattning

Ändringen av detaljplanen för Joddböle V är av betydelse på landskapsnivå och även på riksnivå. Projektet främjar i regel genomförandet av landskapsplanen. Förbundet anser att det är särskilt viktigt att det område som anvisats med landskapsplanens objektsbeteckning Utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet utvecklas som en funktionell helhet på ett sätt som beaktar miljö- och naturvärdena samt områdets kulturhistoriska och landskapliga särdrag i alla skeden: vid planering, tillståndsbehandlingar i senare skeden och vid byggande. Det är viktigt att detaljplanens konsekvenser bedöms mer omfattande än bara med tanke på produktionen av grönt stål.

Den gröna omställningen förutsätter en övergripande systemisk förändring. Ur detta perspektiv ska till exempel spillvärme beaktas redan under planprocessen.

Nylands förbund uppmuntrar till att fortsätta med att genomföra beredningsskedets avsikt om att utreda möjligheterna till ekologisk kompensation. I principerna för kompensation ingår inget krav på att kompensationen ska ske på planområdet, utan kompensationsområdet kan vara beläget någon annanstans. Nylands förbund är intresserat av att samarbeta när det gäller att främja detta tema.

Nylands förbund önskar att det fästs uppmärksamhet också vid säkerställandet av att området byggs på ett resurssmart sätt. Planprojektet möjliggör i stor utsträckning verksamheter, inklusive hantering och deponering av jordmassor, på planområdet. Om den framtida utvecklingen av området sker i en mindre skala än i de nuvarande planerna, ska man säkerställa att området genomförs så att man värnar om naturvärdena och tillämpar principen för en funktionell helhet, i alla genomförandeskeden.

Nylands förbund anser att planförslaget och dess konsekvensbedömningar har preciserats i förslagsskedet, men att konsekvensbedömningarna inte till alla delar är omfattande eller tydligt motiverade, särskilt när det gäller deras slutsatser.

Till slut tackar förbundet kommunen för att kommunen har satsat på växelverkan: planprojektet och diskussionen om det har möjliggjorts i många olika tillställningar för intressentgrupperna.

Å andra sidan kan MKB-förfarandet och planläggningsarbetet som skett samtidigt ha verkat oklart för intressenterna. Också därför önskar vi att planmaterialet och konsekvensbedömningen samt slutsatserna är tydliga. Detta främjar för sin del diskussionen mellan olika intressentgrupper.

Planprojektet för Joddböle V i Ingå ger utmärkta möjligheter att genom planen skapa en förståelse om att främja genomförandet av projekt för grön omställning, med beaktande av miljöns specialvillkor. Projektet är också viktigt med tanke på arbetet med målen och planeringsprinciperna för

Landskapsstyrelsen

etapplandskapsplanen för grön omställning som har påbörjats vid Nylands förbund.

Föredragandens beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar

- ge ett utlåtande i enlighet med förslaget ovan,
- justera protokollet under sammanträdet för denna paragrafs del.

Föredragande:

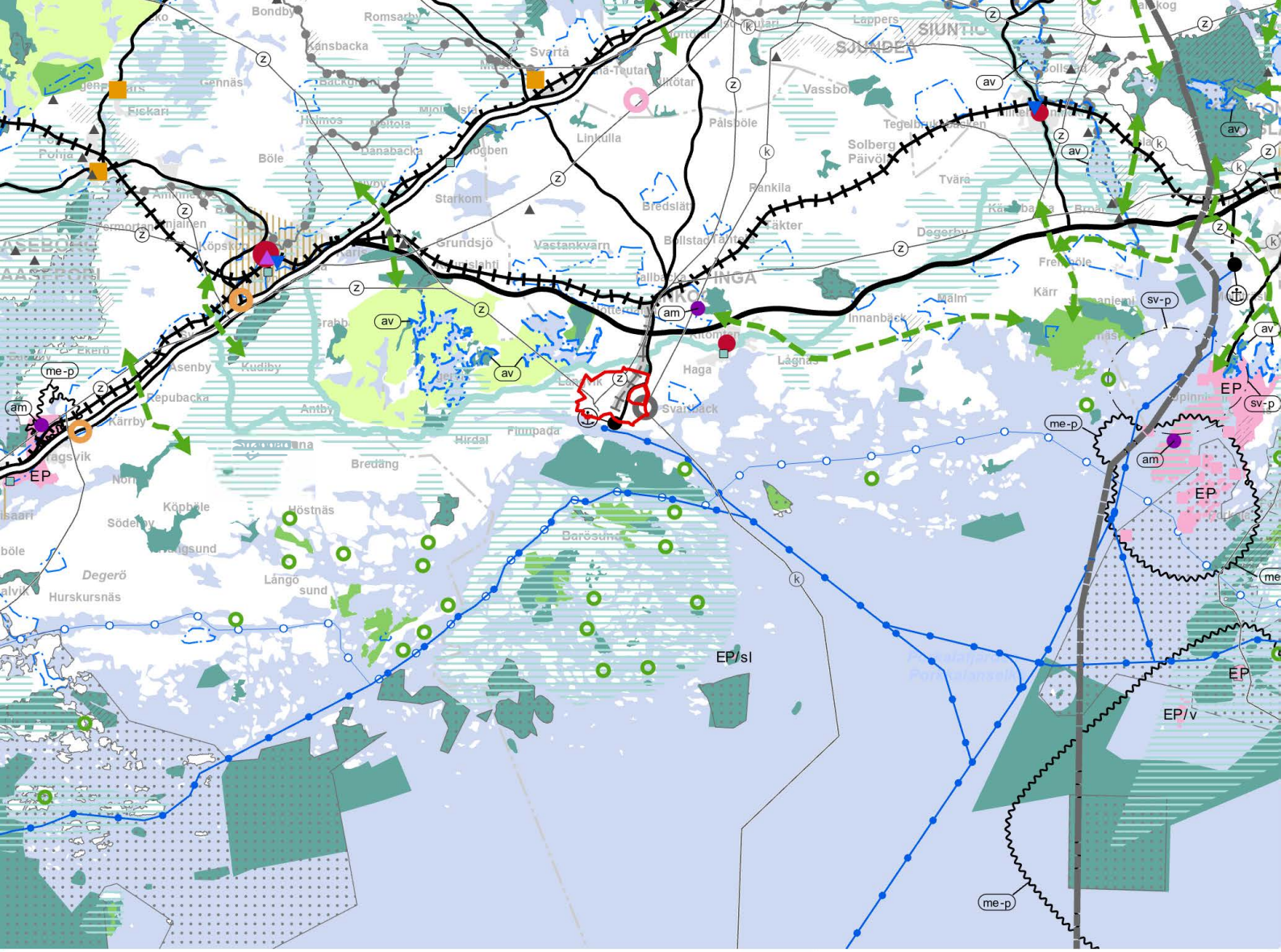
landskapsdirektör Tuija Telén

Ytterligare upplysningar:

Ansvarig direktör Mari Siivola
Sakkunniga Ilona Mansikka, Eija Hasu

Verkställande:

Ingå kommun

**Inkoo Joddböle V,
ehdotus nähtävillä 3.1-10.2.2025**

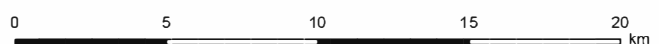
 Kaava-alue

Uudenmaan liitto
Lausunnon liite 1
366/06.02.00/2022

**Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen
epävirallinen yhdistelmä 13.3.2023**

- Seudullisesti merkittävä tie
Väg av betydelse på regional nivå
- Pitkällä aikavälillä toteutettavan yhdysradan ohjeellinen linjaus
Riktgivande sträckning för en förbindelsebana som förverkligas på lång sikt
- Satama
Hamn
- Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue
Utvecklingsområde för produktion och logistikverksamhet
- Voimajohto
Kraftledning
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden

Mittakaava 1:250 000

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitoksen Maastokartta 1:250 000, 2018